

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВО-ВИРОБНИЧИЙ КОМПЛЕКС
"ХЕРСОНСЬКИЙ АГРОУНІВЕРСИТЕТ"

ТАВРІЙСЬКИЙ НАУКОВИЙ ВІСНИК

Випуск 35

Херсон – 2004

Видається за рішенням Науково-координаційної ради Херсонської області Південного наукового центру Національної академії наук України, вченої ради Херсонського державного аграрного університету та Президії Української академії аграрних наук з 1996 року. Зареєстрований у ВАК України в 1997 році "с.-г. науки", перереєстрацію пройшов у червні 1999 року (постанова президії ВАК №1-05/7), у лютому 2000 року (№2-02/2) додатково "Економіка в сільському господарстві", та у травні 2000 року (№1-02/5) додатково "Будівельні конструкції, будівлі та споруди". Свідоцтво про державну реєстрацію ХС №250 від 16.10.2003 р.

Рекомендовано до друку вченою радою Херсонського державного аграрного університету 24.11.2004 року (протокол № 3).

Редакційна колегія.

- Ушкаренко В.О. – д.с.-г.н., професор, академік УААН (головний редактор);
Коваленко В.П. – д.с.-г.н., професор, чл. кор. УААН (заст. головного редактора);
Морозов В.В. – к.с.-г.н., професор (заст. головного редактора);
Колесніков В.В. – к.с.-г.н., доцент (відповідальний редактор);
Андрусенко І.І. – д.с.-г.н., професор;
Базалій В.В. – д.с.-г.н., професор;
Ванцовський А.А. – к.с.-г.н., с.н.с.;
Вовченко Б.О. – д.с.-г.н., професор;
Гамаюнова В.В. – д.с.-г.н., професор;
Данілін В.М. – д.е.н., професор;
Дебров В.В. – д.с.-г.н., професор;
Жарінов В.В. – д.с.-г.н., професор;
Іванов В.О. – д.с.-г.н., професор;
Ігнатенко М.Г. – д.г.н., професор;
Кудряшов В.П. – д.е.н., професор;
Лазер П.Н. – к.с.-г.н., доцент;
Лимар А.О. – д.с.-г.н., професор;
Мармуль Л.О. – д.е.н., професор;
Міхєєв Є.К. – д.с.-г.н., професор;
Навроцька Л.Г. – к.ю.н., доцент;
Нежлукченко Т.І. – д.с.-г.н., професор;
Николайчук Н.С. – д.е.н., професор;
Орлюк А.П. – д.б.н., професор;
Пелих В.Г. – д.с.-г.н., професор;
Пилипенко Ю.В. – к.б.н., доцент;
Соловійов І.О. – к.е.н., доцент;
Філіпів І.Д. – д.с.-г.н., професор;
Червін І.І. – д.е.н., професор;
Шерман І.М. – д.с.-г.н., професор

Таврійський науковий вісник. Збірник наукових праць. Вип.35. –Херсон: Айлант. 2004. -254 с.

У збірнику подаються результати наукових досліджень теоретичного та практичного характеру з різноманітних питань агропромислового комплексу. Розрахований на наукових працівників, аспірантів, магістрантів, викладачів вищих навчальних закладів та виробників, які працюють над вирішенням важливих питань у галузях агропромислового комплексу.

ТВАРИННИЦТВО, КОРМОВИРОБНИЦТВО, ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЦЕРЕРОБКА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

УДК 636.271: 636.084.52

ФАКТОРІАЛЬНА ЗУМОВЛЕНІСТЬ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ КОРІВ ЧЕРВОНОЇ СТЕПОВОЇ ПОРОДИ

ПІДПАЛА Т.В. – д.с.-г.н., професор,
КРАМАРЕНКО С.С. – к.б.н., доцент,
ТИМОФІВ М.М. – здобувач, Миколаївський ДАУ

Інтенсифікація молочного скотарства передбачає раціональне використання корів для отримання максимальних надоїв за кожну лактацію. Найбільш доцільним і економічно обґрунтованим є утримання таких тварин, які б мали рівномірно високі добові надої [1]. У зв'язку з цим питанням визначення особливостей лактації корів та розробка методів оцінки лактаційних кривих для прогнозування молочної продуктивності набули актуальності.

Потенціальну здатність тварин та їх реакцію на флуктуації навколишнього середовища можна також оцінити за характером (типом) лактаційної кривої, а використання її математичних параметрів збільшує можливості селекції. Ці параметри мають більш високі показники успадкованості і відбір за елементами лактаційної кривої теоретично ефективніший, ніж за сумарним показником [2].

Поряд з цим вимагає уточнення, які ж саме селекційно-генетичні параметри лактаційної кривої є більш об'єктивними для оцінки і прогнозування молочної продуктивності тварин.

Для досліджень були використанні дані молочної продуктивності корів червоної степової породи, що належали СТОВ "Інгульське" Баштанського району Миколаївської області. Вся вихідна інформація була одержана із зоотехнічної звітності та племінного обліку.

Особливості лактаційної кривої визначали за показниками корів, які мали тривалість лактації 295-310 днів. Для них були розраховані надої (в кг) за кожен місяць лактації.

Наявність зв'язку між рівнем молочної продуктивності за різні відрізки лактації та сумарним надоєм за 305 днів, оцінювали на підставі значимості коефіцієнтів кореляції, а форму цього зв'язку – на підставі моделі множинної лінійної регресії. Рівень адекватності моделі вихідним даним встановлювався на підставі оцінки коефіцієнта детермінації (R^2).

Біометричні розрахунки цифрового матеріалу досліджень опрацьовані методом варіаційної статистики [3] з використання ПЕОМ (ПСП "STATISTICA").

У результаті досліджень встановлено, що форма лактаційної кривої і відповідно характер лактаційної діяльності корів залежить від сезону їх отелення (рис. 1).

Тварини, в яких лактація розпочинається навесні лактаційна крива поступово зростає і має пік у другий місяць, поступовий перехід до третього місяця, а потім і поступовий спад аж до кінця лактаційної діяльності. Це може бути пов'язано з тим, що при весняних отеленнях лактаційна крива починає спадати не раніше липня, через те, що після отелення лактація підтримується на високому рівні внаслідок гормональному статусу новотільності, а в травні-серпні вона підтримується високою поживністю зелених кормів. Крім того, позитивний вплив на прояв молочної продуктивності чинить тривалість світового дня.

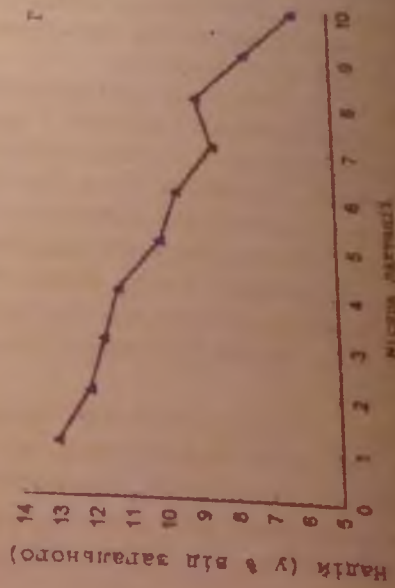
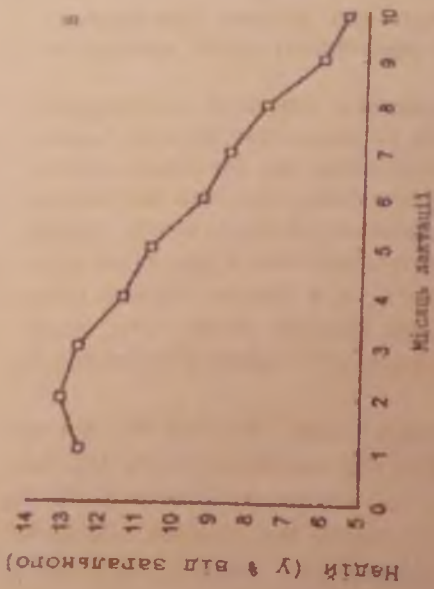
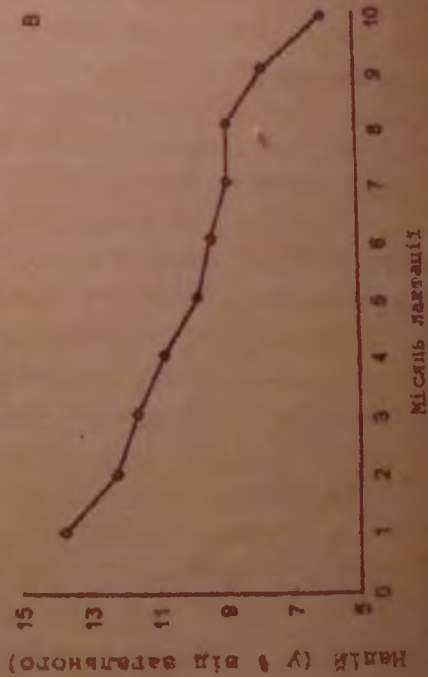
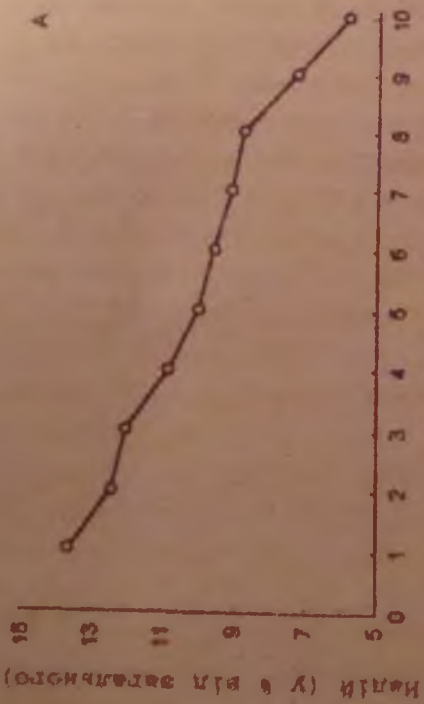
Наші дані узгоджуються з матеріалами інших авторів [4], які повідомляють про зміну надою корів залежно від календарного місяця, в якому пройшло отелення, пояснюючи це використанням в літній період більш поживних зелених кормів, а також внаслідок гормональної діяльності організму під впливом тривалості природного світового дня.

У корів, що отелилися в інші сезони року (зимовий, осінній, літній) виявлена подібність лактаційних кривих. Вона проявляється у високому рівню надою (у межах 13-14% від загального) за перший місяць лактації, а в послідовні місяці відбувається спад на 2-3% аж до її закінчення. Це пояснюється невідповідністю паратипових умов, зокрема годівлі, утримання тварин. Так, у корів, що отелились зимою, високий рівень надою в перший місяць проявляється внаслідок гормонального статусу новотільності, а потім відбувається його зниження із-за причин згодовування низькопоживних кормів.

Отже, найбільш бажаними є весняні отелення, які обумовлюють лактаційну діяльність корів у оптимальних умовах годівлі (зелені корми) та утримання (лагерно-табірне).

Аналіз особливостей формування лактаційної кривої у тварин залежно від факторів впливу показав наявність кореляційного зв'язку між абсолютними та відносними показниками молочної продуктивності за послідовні місяці лактації (табл. 1).

Встановлено високу прямолінійну кореляційну залежність між рівнем продуктивності за послідовні місяці лактації: другий-третій ($r = 0,905$); третій-четвертий ($r = 0,903$), четвертий-п'ятий ($r = 0,906$). Аналогічна залежність виявлена і між всіма іншими послідовними місяцями лактації. Отже, при отриманні високого надою за місяць можливо передбачити високий місячний надій і в наступному місяці лактації.

А - змочує; Б - висушує; В - лопотіє; Г - очікує

Рисунки 1. Висвітлювальні ефекти різних видів лактації.

За визначеними коефіцієнтами кореляції між відносними показниками надою за перший та другий місяці лактації, між четвертим та п'ятим також встановлена пряmlinійна залежність, відповідно $r = 0,609$, $r = 0,700$. Тобто, чим вища молочна продуктивність за четвертий, восьмий і дев'ятий місяці, тим більшу можна стримати продуктивність за наступні місяці лактації. Найменший кореляційний зв'язок відмічено між шостим та сьомим місяцями лактації ($r = 0,310$).

Таблиця 1 – Кореляційний зв'язок між показниками надою корів за послідовні місяці лактації ($n = 44$)

Відрізки лактації, міс.	Показники надою	
	абсолютні, кг $r \pm Sr$	відносні, % $r \pm Sr$
1 – 2	0,855 \pm 0,080	0,609 \pm 0,122
2 – 3	0,905 \pm 0,066	0,569 \pm 0,127
3 – 4	0,903 \pm 0,066	0,570 \pm 0,126
4 – 5	0,906 \pm 0,065	0,700 \pm 0,110
5 – 6	0,875 \pm 0,075	0,577 \pm 0,126
6 – 7	0,764 \pm 0,100	0,310 \pm 0,147
7 – 8	0,725 \pm 0,106	0,590 \pm 0,125
8 – 9	0,803 \pm 0,092	0,807 \pm 0,091
9 – 10	0,700 \pm 0,110	0,759 \pm 0,100

Таким чином, характер лактаційної кривої формується під впливом не тільки індивідуальних особливостей тварин, а й сезону отелення корів. Визначені коефіцієнти кореляції абсолютних та відносних показників надою між послідовними місяцями лактації характеризують пряmlinійну залежність, тобто підвищення продуктивності у попередні місяці лактації обумовлює її збільшення у наступні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Иогансон И., Рендель Я., Граверт О. Генетика и разведение домашних животных. Пер. с нем. Беляевой Л.А., Демина Ю.С., Чудаковой И.В. – М.: Колос, 1970. – 351 с.
2. Микитас Р.Є. Використання параметрів лактаційних кривих для прогнозування молочної продуктивності корів. – Аграрний вісник Причорномор'я : Сільськогосподарські науки. – Одеса : ТОВ "АСП Лтд". – 1999. – Ч. III №3(6). – С.191-194.
3. Плохинский Н.А. Руководство по биометрии для зоотехников. – М.: Колос., 1969. – 283 с.
4. Токарев Ю.Т., Джумаева Н.Е. Научное обоснование селекции молочного скота // Зоотехния. – 2002. - № 3. - С. 2-5.

ЗМІСТ

ЗЕМЛЕРОБСТВО, РОСЛИННИЦТВО, ОВОЧІВНИЦТВО ТА
БАШТАННИЦТВО

Ушкаренко В.О., Лазер П.Н., Каплін О.О. Раціональність використання скоростиглими гібридами соняшнику води, тепла та внесених мінеральних добрив залежно від місця в ланці зрошуваної сівозміни	3
Орлюк А.П., Усик Л.О. Мінливість ознак продуктивності та морфометричних ознак колосу сортів озимої м'якої пшениці	12
Жарінов В.І., Новицький Г.І., Андрійченко Л.В. Значення ярої пшениці в підвищенні стабільності зерновиробництва	25
Бугасва І.П., Підкопай І.І., Добринчук Л.В. Вплив фото- та температурного режиму культивування рослин in vitro на процес бульбоутворення картоплі	30
Рудік О.Л., Рудік Н.М. Шляхи стабілізації обсягів виробництва зерна на півдні України	34
Бугасва І.П., Балашова Г.С. Використання свіжозібраних бульб великої маси для літнього садіння	38
Федорчук М.І. Вплив віку рослин шавлії лікарської на якісний склад	42
Лавриненко Ю.О., Плоткін С.Я. Мінливість кількісних ознак продуктивності гібридів кукурудзи в умовах зрошення	46
Бойко М.В. Вплив заходів обробітку ґрунту, добрив і гербіцидів на урожайність кукурудзи на силос	54

ТВАРИННИЦТВО, КОРМОВИРОБНИЦТВО, ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА
ПЕРЕРОБКА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

Підпала Т.В., Крамаренко С.С., Тимофіїв М.М. Факторіальна зумовленість молочної продуктивності корів червоної степової породи	58
Іванов В.О., Марчук Г.П., Ляшенко Є.В., Біла Т.А. Ефективність хімічного способу передінкубаційної обробки гусячих яєць	62
Пентиліук С.І., Скрепець В.І., Демонська Н.М. Застосування біо-мос у годівлі свиней	65
Панкєєв С.П. Зв'язок великоплідності поросят з наступним ростом	71
Соболь О.М., Краснощок В.Г. Особливості мікроеволюції в популяції собак породи середньоазіатська вівчарка	73
Савченко В.А. Типи мисливських угідь, що максимально забезпечують кормові та захисні умови проживання диких тварин-фітофагів в умовах піаденного степу України	79

Наукове видання

Таврійський науковий вісник

Збірник наукових праць

Випуск 35

Свідоцтво про державну реєстрацію
ХС №250 від 16.10.2003 р.

Англійський переклад – Чеканович В.Г.

Коректор – Берегова Г.Д.

Технічний редактор – Дудченко С.Г.

Підписано до друку 29.11.2004.

Формат 60x84 1/16. Папір офсетний. Друк різнографія
Гарнітура Arial. Умовн. друк. арк. 16. Наклад 300.

Видруковано у ТОВ «Айлант»
73000, Україна, м.Херсон, пров. Пугачова, 5.
Тел. 26-67-22.